

Národná rada Slovenskej republiky schválila nový protischránkový zákon č. 315/2016 Z.z. o registri partnerov verejného sektora v znení neskorších právnych predpisov (ďalej ako „zákon o registri partnerov verejného sektora“ alebo ako „zákon“), účelom ktorého je legislatívne vymedzenie požiadaviek na fyzické a právnické osoby, s ktorými štát alebo subjekty verejného práva vstupujú do právnych vzťahov, prípadne v rámci ktorých tretie subjekty prijímajú plnenia od štátu v zákonom stanovenej výške.

V rámci tohto článku prinášame stručný náhľad na problematiku upravenú zákonom o registri partnerov verejného sektora.

Podstatou zákonnej úpravy je podmienenie prístupu a následného čerpania verejných finančných zdrojov v zákonom stanovených limitoch registráciou subjektov v registri partnerov verejného sektora. Registrácia partnera verejného sektora odкрýva majetkovú štruktúru partnera až na konečných užívateľov výhod, ktorými sú fyzické osoby skutočne ovládajúce partnera verejného sektora. Vymedzenie konečného užívateľa výhod je obsiahnuté v § 6a zákona č. 297/2008 Z. z. o ochrane pred legalizáciou príjmov z trestnej činnosti a o ochrane pred financovaním terorizmu.

Zákon upravuje procedúru identifikácie konečného užívateľa výhod, pričom zavádza registračné konanie. Registračným konaním treba rozumieť nielen zápis údajov do registra, ale aj zmenu zapísaných údajov a výmaz týchto údajov z registra. Za registráciu konečného užívateľa výhod do registra partnerov nezodpovedá len samotný partner verejného sektora, ale aj oprávnená osoba, ktorá za partnera podáva návrh do registra a ktorou je v zmysle zákona advokát, notár, banka, audítor alebo daňový poradca. Zákonná úprava reaguje aj na následné zmeny, ktoré môžu nastať v majetkovej štruktúre partnera verejného sektora, nakoľko predpokladá následnú identifikáciu konečného užívateľa výhod, pričom zákon špecifikuje tzv. verifikačnú udalosť, pri ktorej sa opätovne overuje konečný užívateľ výhod a to, napr. raz ročne k 31.12 kalendárneho roka, pri poskytnutí plnenia v zákonom stanovenej výške, v prípade uzatvorenia novej zmluvy a pod. Registrovým súdom je Okresný súd v Žiline.

V súvislosti s registráciou partnera verejného sektora do registra zákon taxatívne vymedzuje obsahové náležitosti dokumentov, ktoré sa podávajú do registra. V prípade, že sa návrh na zápis týka len konečného užívateľa výhod, k návrhu sa vypracuje verifikačný dokument a pokiaľ sa návrh na zápis týka aj oprávnenej osoby je prílohou k návrhu na zápis aj vyhlásenie oprávnenej osoby, že nemá vzťah k partnerovi verejného sektora a písomná dohoda o plnení povinností oprávnenej osoby pre partnera verejného sektora.

Partner verejného sektora je povinný byť registrovaný v registri partnerov verejného sektora minimálne počas trvania zmluvy, na základe ktorej čerpá verejné prostriedky.

V prípade nedodržania vyššie uvedenej podmienky, ako aj v prípade zapísania neúplných alebo nesprávnych údajov môže byť partnerovi verejného sektora uložená sankcia v podobe nemožnosti uzavretia zmluvy so štátom resp. so subjektmi verejného práva, výmazu z registra partnerov verejného sektora alebo aj v podobe pokuty vo výške od 10 000 až do 1 000 000 Eur. Dôsledkom nesplnenia povinností môže byť aj odstúpenie od už uzatvorenej zmluvy, na základe ktorej majú byť partnerovi poskytnuté verejné prostriedky.

Za zaplatenie pokuty ručí oprávnená osoba, pričom táto nie je povinná zaplatiť pokutu, ak preukáže, že konala s odbornou starostlivosťou.

V prípade, že Okresný súd Žilina ako registrový súd rozhodne o výmaze partnera z registra alebo o uložení pokuty, je toto rozhodnutie podkladom na zápis štatutárneho orgánu partnera verejného sektora do registra diskvalifikovaných osôb s čím sú spojené ďalšie následné zákonné obmedzenia pre osobu štatutárneho orgánu partnera verejného sektora.

Záverom možno k zákonu o registri partnerov verejného sektora konštatovať, že nová právna úprava prináša transparentnosť v oblasti nakladania s verejnými zdrojmi, a to najmä tým, že vďaka registru je možné zistiť, kto dosahuje z obchodovania so štátom resp. iného čerpania verejných zdrojov najväčší prospech. Reálny prínos zákona však vzhľadom na pomerne krátku dobu jeho účinnosti, ako aj množstvo nezodpovedaných otázok, ktoré právna úprava so sebou priniesla a súčasne ich dopodrobna nerieši, nemožno v súčasnosti zhodnotiť.